Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 314 Kraków, środa 30 grudnia 1925 r. Rok VIII

GONIEC KRAKOWSKI

20 GROSZY

Prenumerata wynosi w Krakowie mies. zł. 3·40, z odnoszeniem do domu zł. 3·60. — Zamiejscowa zł. 4·20. — Zagranicą zł. 7·00.

Redaktor naczelny: Józef Nakanda-Trapka.

Redaktor odpowiedzialny: Marjan Bobrowski.

Redakcja i Administracja Dunajewskiego 7. — Tel. 2502. — P. K. O. Warszawa Nr. 151.100, Kraków Nr. 404.100.

Ostrożnie gospodarzyć wdowim groszem,

Lwów chwyta znów inicjatywę dla dokonania wielkiego dzieła.

Wczoraj odbyło się w wielkiej sali lwowskiego ratusza tłumne zebranie, na którem kilka tysięcy obecnych uchwaliło jednogłośnie rezolucję wzywającą ludność miasta i województwa lwowskiego do pomnożenia zasobów Banku Polskiego w drodze dobrowolnej pożyczki udzielonej temu bankowi w postaci złota, srebra, klejnotów i walut obcych. — Pożyczka ta ma być podstawą do emisji złotych polskich, które zasilą życie gospodarcze państwa. Zebrani projektują, że taka pożyczka w złocie udzielona przez ogół obywateli państwa pozwoli Bankowi Polskiemu na emitowanie nowych 100 miljonów złotych.

Inicjatywa Lwowa tego wielkiego duchem miasta kresowego, które pierwsze złożyło wielką ofiarę krwi na rzecz naszej niepodległości, a teraz samorzutnie składa ofiarę ze swego majątku dla ratowania kraju od katastrofy gospodarczej, spotka się niewątpliwie z uznaniem całego społeczeństwa polskiego. Przykład Lwowa będzie silnym bodźcem dla innych miast polskich aby dobrowolnie złożyły taką ofiarę ze swego mienia, jaką w tej chwili składa wielkoduszny Lwów.

Na inicjatywę i myśl Lwowa wpłynęły niewątpliwie dwie przyczyny: — pierwsza to silna wiara we własne siły, — druga, to zaufanie do obecnego rządu, że pożyczkę udzieloną mu nie zmarnotrawi, a Bank Polski wespół z rządem zużyje ją na cele produkcyjne. Jeśli inicjatywa Lwowa ogarnie i inne miasta polskie, jeśli ludność kraju złoży tak wielką, możliwie, że już ostatnią ofiarę, to obowiązkiem Rządu i Banku Polskiego będzie przyjąć tę ofiarę z poczuciem olbrzymiej odpowiedzialności i z niesłychaną ostrożnością gospodarować tym „wdowim groszem".

W pierwszym rzędzie powinien Bank Polski i Rząd uświadomić sobie, że pieniądz jest tylko krwią, która dopomaga organizmowi gospodarczemu państwa do utrzymania się przy życiu i do rozwoju sił. **Pieniadz sam nie wprowadzony w arterje organizmu gospodarczego, jest martwym kapitałem który nie tylko że nie rośnie, ale podlega musi rozmaitym, często bardzo niebezpiecznym "ukTacjom.** Powojenna ekonomja uczy nas, że jedynie tylko zdrowy i silny rozwój produkcji jakiegoś państwa i zapewniony zbyt, jakie to państwo ma na w. produkowane u siebie przedmioty może stanowić o bogactwie tego państwa i o wartości jego waluty. — **Sam podkład złota dla waluty nigdy nie stanowi jej wartości. Waluta jakiegoś państwa tylko wtedy może być uważana za pełno wartościową, jeżeli ma pełny stu procentowy podkład złota — choć i to jest wątpliwe wobec spadku wartości złota na międzynarodowym rynku w stosunku do wartości tego kruszczu w okresie przedwojennym. Można przyjąć prawie za pewnik, że waluta jakiegoś państwa, które nic nie produkuje a tylko kupuje u sąsiadów ulegałaby na giełdzie poważnej zniżce mimo, iż państwo to miałoby i stu procentowe pokrycie dla swojej waluty.**

Jeśli dziś zasadą panującą jest, że pieniądz papierowy utrzymuje swoją pełną wartość jeśli ma tylko trzydziesto procentowe pokrycie w złocie, — to trzeba się dorozumiewać, że resztę tj. siedemdziesiąt procent pokrycia ma stanowić praca, produkcja, oszczędność i zaufanie państw sąsiednich. Trzydziestoprocentowe pokrycie złotowe dla waluty w państwie o silnie ujemnym bilansie handlowym musi spowodować zniżkę tej waluty na giełdach do 30 procent jej wartości.

Przyjmując w najbliższej przyszłości pożyczkę złotową od własnego społeczeństwa powinien nasz Rząd już dziś liczyć się z tem, że nowa emisja naszego złotego o 30 procentowym pokryciu, dotąd nie ustabilizuje złotego polskiego na giełdzie wewnetrznej i zagranicznej dopóki naszym aktywnym bilansem handlowym, oszczędnością i pracą nie uzupełnimy brakujących 70 procent. Bank Polski i Rząd powinny już dziś zastanowić się poważnie nad tem w jaki sposób pieniądzmi otrzymanymi od społeczeństwa należy gospodarować, które warsztaty pracy winni zasilić, jak stworzyć z tych pieniędzy kapitał dla wzmożenia produkcji, aby potem, gdy pieniądze te wpłyną nie uległy one znów dewaluacji i do większego jeszcze ubóstwa nie doprowadziły tych, którzy w poczuciu wielkiego patrjotyzmu ten wdowi grosz ze swych sakiewek wydostali.

Bł.

—ooo—

Głos Francuza o konieczności wstąpienia Polski do Rady Ligi Narodów.

Paryż, 28 grudnia (PAT). Pertinax przypominając na łamach „Echo de Paris", że ostateczne ukonstytuowanie się Ligi narodów odbędzie się w roku 1926 po wstąpieniu Niemiec do Ligi Narodów oświadcza: Wobec naturalnego zupełnie uzyskania przez Niemcy tytułu stałego członka Rady Polska powinna być postawiona z Niemcami na stopie równości, aby móc omawiać sprawy terytorjalne, któremi Niemcy obarczą Ligę. Francja — kończy Pertinax — otoczona mocarstwami arbitralnemi jak Anglja i Włochy albo neutralnemi jak Hiszpanja i Szwajcarja, albo wreszcie wrogiemi jak Niemcy znalazłaby się w przykrem położeniu, gdyby nie przeciwdziałała niekorzystnym dla niej planom przez domaganie się stałego miejsca dla państwa najliczniejszego z pośród jej sojuszników, państwa, które być może i kamieniem węgielnym dla nowej Europy.

Groźba nowego przesilenia rządowego we Francji.

Paryż. (AW) Dziś wieczorem przedłoży kartel lewicowy Izbie deputowanych swoje obrady nad planem finansowym a jutro Rada gabinetowa poweźmie ostateczną decyzję, co ma się stać z planem sanacyjnym ministra skarbu Doumera. Uważają za wykluczone. by ministrowie należący do kartelu lewicy, a także i Painleve zgodzili się na plan Doumera. Briand prosił tych ministrów, by wstrzymali się z powzięciem stanowczego kroku aż do chwili gdy komisja finansowa Izby deputowanych poweźmie zdanie o planie sanacyjnym Doumera. Należy się więc po Nowym Roku liczyć z nowym przesileniem rządowem.

Wołanie o dyktaturę w Niemczech.

Wiedeń, 28 grudnia (PAT). „N. F. Presse" donosi z Berlina: Wobec niemożności utworzenia gabinetu wielkiej koalicji prawdopodobne jest utworzenie gabinetu mniejszościowego z Loucherem. Długotrwałe przesilenie, niezdolność stronnictw politycznych rozwiązania tego przesilenia wyzyskiwana jest przez koła prawicowe do energicznej agitacji przeciwko parlamentaryzmowi i republice. Organy prawicowe podnoszą coraz silniej głos na rzecz dyktatury i to dyktatury nie gwałtownej, lecz utworzonej na podstawie artykułu 48 konstytucji wejmarskiej.

Jak Amerykanie oddają hołd Paderewskiemu.

Nowy Jork, 28 grudnia (PAT). W ciągu grudnia Ignacy Paderewski dał szereg koncertów w różnych miastach Ameryki na rzecz funduszu dla amerykańskich inwalidów. Koncerty te przyniosły 25.000 dolarów. Pierwszy z tych koncertów odbył się dnia 12 grudnia w Carnegie Hall. Publiczność trzy razy powstawała z miejsca, a mianowicie gdy warta honorowa w uniformach polskich i amerykańskich wniosła na podjum sztandar Stanów Zjednoczonych i emblematy Ligi inwalidów oraz Towarzystwa polsko-amerykańskich weteranów, drugi raz gdy wszedł Paderewski, a trzeci gdy w toku produkcji wręczono Paderewskiemu wieniec laurowy. Koncerty odbyły się w kilkudniowych odstępach w Filadelfji, Waszyngtonie i Bostonie. Sam koncert w Nowym Jorku dał 9000 dolarów.

Drobne depesze.

—o—

KRWAWE PORACHUNKI W CHINACH

Tokio, 28 grudnia. (PAT) Wolff. Japoński konsul generalny w Mukdenie wzbrania się wydać 8 osób cywilnych z otoczenia pobitego generała Buo Sun Lina, którzy się schronili do konsulatu. Jak słychać zamierza generał Czang Tso Lin osoby te stracić.

MROZY CHIŃSKIE POŻARŁY 14.000 ŻOŁNIERZY

Londyn, 28 grudnia. (PAT) Wolf. Pekiński korespodent „Timesa“ donosi: Przy zajęciu Tien Tsinu przez wojska Feng Ju Sjanga wzięto do niewoli 4 tys. żołnierzy. Straty po obu stronach wynoszą 20 tys. żołnierzy. Z powodu silnych mrozów i nie wystarczających zabiegów sanitarnych zmarło 14.000 żołnierzy.

SILNE MROZY W AMERYCE

Nowy Jork, 28 grudnia. (PAT) W Stanach Zjednoczonych nastąpiły w ostatnich dniach silne mrozy, które pociągnęły za sobą śmierć około 20 osób.

STRASZNA KATASTROFA W KOPALNI COHUILA

Berlin, 28 grudnia. (PAT) Według doniesień Berliner Ztg. z Nowego Jorku straciło życie z powodu wybuchu gazów w kopalni Cohuila 52 górników, wielu zostało zranionych. Kopalnia jest zupełnie zasypana.

POWSTANIE TUBYLCÓW PRZECIW ABD EL KRIMOWI

Paryż, 28 grudnia. (PAT) „New Jork Herald“ donosi z Madrytu, że w okolicy Szeszuanu wybuchło powstanie zwrócone przeciwko Abd el Krimowi. Pomiędzy powstańcami a zwolennikami Abd el Krima przyszło do ciężkich walk, w przebiegu których po obu stronach było wielu zabitych. Zginęło 3 dowódców Abd el Krima.

ROKOWANIA POKOJOWE MIĘDZY FRANCJĄ A DRUZAMI

Jerozolima, (AW) Rokowania pokojowe między Francją a Druzami są w toku. Druzowie zaniechają kroków nieprzyjacielskich i godzą się na wzajemną wymianę więźniów.

SIEDLISKO ZARAZY BOLSZEWICKIEJ W ATENACH

Londyn, 28 grudnia. (PAT) „Daily Tel.“ donosi z Aten, że główna kwatera organizacji komunistycznej znajduje się obecnie w Atenach, skąd uprawiana jest agitacja komunistyczna na Bałkanac. Grecki prezydent ministrów Pangalos oświadczył w niedzielę, że rząd grecki jest doskonale poinformowany o polityce tejże organizacji i że poweźmie przeciwko tej agitacji najsurowsze kroki.

WYROKI ŚMIERCI KOMUNISTÓW W NIEMCZECH

Wiedeń, 28 grudnia (PAT). „Sonn und Montag-Zeitung“ donosi: Policja berlińska wyjaśniła obecnie sprawę zamordowania leśnika Jensena, który został w sierpniu 1924 r. zastrzelony. W sprawie tej aresztowano przywódcę komunistycznej grupy terorystycznej w Królewcu Mikkuweita. Jansen został zastrzelony z tyłu, gdy po zgromadzeniu związku wojskowego wracał przez las o godzinie 11 wieczorem. Obecnie wyjaśniła policja, że morderstwa tego dokonali komuniści.

FEZY NIE SĄ POWODEM KARY... ŚMIERCI.

Konstantynopol, 28 grudnia (PAT). Urzędowa turecka agencja telegraficzna protestuje przeciwko doniesieniu dzienników londyńskich jakoby sądy tureckie wydały wyroki śmierci z powodu noszenia fezów. Agencja turecka stwierdza, że zasądzeni na śmierć byli przywódcami nieudałego ruchu powstańczego.

PAPIEŻ PRZECIW WYUZDANEJ MODZIE.

Rzym, 28 grudnia (PAT). Podczas przyjęcia biskupów austrjackich w Rzymie rozmawiał papież między innemi na temat mody i konieczności przepisów kościelnych wobec wybryków mody. Wspomniał on, że w tym wypadku otrzymał listy dziękczynne także i z poważnych stron niekatolickich.

POWÓDŹ GROZI FRANCJI

Paryż (AW). Ze wszystkich stron kraju donoszą o groźbie niebezpieczeństwa powodzi. Najwięcej obaw budzą okolice Lijonu i Belfortu.

W wigilję wejścia Niemiec do Ligi Narodów.

Berlin (AW). W związku ze składem nowego gabinetu Niemcy zwrócą się o przyjęcie ich do Ligi narodów. Ogólnie twierdzi się, że w sesji Ligi narodów na rok 1926 Niemcy już wezmą udział. W związku z tem toczą się między stronnictwami pertraktacje o osobę delegata niemieckiego do Rady Ligi narodów, albowiem każde stronnictwo chciałoby widzieć tam swego przedstawiciela. Stresemann wysunął kandydaturę na to stanowisko Külmanna, byłego sekretarza stanu, ale Hindenburg zajął stanowisko sprzeczne, obecnie aktualną jest kandydatura pana Rauschera, posła niemieckiego w Warszawie.

Omal nie straszna katastrofa kolejowa.

Berlin (AW) Koło Frankfurtu nad Odrą usunął się na znacznej przestrzeni nasyp toru kolejowego grożąc wielkiem niebezpieczeństwem nadbiegającemu pociągowi, na szczęście strażnik kolejowy zauważył niebezpieczeństwo i przez danie na czas odpowiedniego sygnału zatrzymał pociąg.

Bankierzy ameryk. przyjeżdżają do Polski.

Warszawa. (AW) Delegaci wielkiego konsorcjum finansowego w Ameryce Banker Trust przyjechali dziś do Europy i oczekiwani są w Warszawie około 6 stycznia. Wiadomość o rozpoczęciu rokowań z Banker Trustem i wyjeździe delegacji do Polski wywarła wielkie wrażenie w kołach finansowych Europy i komentowaną jest jako dowód zainteresowania się Ameryki finansami polskimi, tembardziej, że wiadomość ta zbiega się z przyjazdem prof. Kamerera znanego eksperta dla spraw finansowych.

Tragiczna śmierć chłopców przy ruszeniu lodów na Wiśle.

Warszawa. (AW) Dziś wieczorem Wisła pod Warszawą na skutek odwilży ruszyło. Gęste kry popłynęły korytem rzeki a poziom jej podniósł się w ciągu krótkiego czasu o 1½ m., około południa woda spadła a kry porwały łódź wmarzłą w lodzie, w której nocowało trzech młodych chłopców. Dwóch zdołało na czas wyskoczyć trzeci zaś pozostał w łodzi, która porwaną została i popłynęła w dół rzeki. O losach tego chłopaka do tej pory niema wiadomości.

Rozumny krok magistratu warszawsk.

Warszawa. (AW) Magistrat warszawski korzystając z funduszów wpływających z opłaty 5-ciu groszy od biletu tramwajowego rozpoczął już roboty publiczne angażując do pracy 1000 bezrobotnych. Po Nowem Roku projektowane są nowe prace. Zarobki dzienne zatrudnionych bezrobotnych wynosić będą od 4—6 złotych, a więc więcej niż zapomogi udzielane z funduszu bezrobocia.

Z Rady Ministrów.

Wznowienie robót publicznych zamiast zapomóg dla bezrobotnych. — Kary na opornych podatników.

Warszawa. (AW). Premjer Skrzyński przybył dziś rano do Warszawy po dwudniowym pobycie w Katowicach, Rosnowcu i Łodzi. Natychmiast po jego powrocie odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którem premjer przedstawił swe uwagi na temat bezrobocia i pomoc bezrobotnym. Rada Ministrów powzięła projekt przekazania części funduszów przeznaczonych na wypłaty dla bezrobotnych na uruchomienie robót publicznych, aby w ten sposób dać możność pracy bezrobotnym a z kilku miljonów złotych wydawanych miesięcznie bezużytecznie na pomoc bezrobotnym obrócić na inwestycje, których cały kraj potrzebuje. — Rada Ministrów omówiła także projekt ustawy o podwyższeniu kar za zwłokę w opłacaniu podatków powodem ustanowienia tegoż jest fakt, że podatnicy w ostatnich czasach zwlekali z wpłacaniem podatku, spekulując na spadek złotego. — Projekt ten po ostatecznej redakcji wniesiony będzie do Sejmu, gdzie uchwalonym zostanie w przyspieszonym tempie.

ZABORCZOŚĆ PAŃSTWA SOCJALISTYCZN.

Londyn. (AW) Poważny incydent wydarzył się na granicy rosyjsko-afganistańskiej. Wojska sowieckie obsadziły jedną część wyspy, która od wieków uchodzi za obszar afganistański i zaatakowali około Darkad straż graniczną, zbijając komendanta tej straży.

PODRÓŻ KEMAL PASZY DO MOSKWY

Paryż. (AW) Jak donoszą z Angory Mustafa Kemal Pasza uda się w kwietniu do Moskwy, dla omówienia sytuacji spowodowanej zawarciem nowej umowy rosyjsko-tureckiej.

NAWIĄZANIE NICI MIĘDZY PRAGĄ A WATYKANEM

Praga, 28 grudnia (PAT) Arcybiskup Kordač opublikował w pismach czeskich sprawozdanie swe o przyjęciu przez papieża. Na przyjęciu tym omawiał papież z arcybiskupem Kordakiem stosunek rządu czeskiego do Watykanu. Papież przyjął do wiadomości z wielkiem zainteresowaniem życzenie poważnych kół Republiki czeskosłowackiej w kierunku powtórnego podjęcia przerwanych stosunków pomiędzy nuncjaturą a rządem czechosłowackim.

NAJPOWAŻNIEJSI POLITYCY WEZMĄ UDZIAŁ W KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ

Londyn, 28 grudnia. (PAT) Wolff. Pisma donoszą z Nowego Jorku, że delegacja amerykańska na genewską konferencje rozbrojeniową składać się będzie z wielu wybitnych osobistości. Oprócz Kelloga należeć będą do delegacji sekretarz generalny Hoover oraz były sekretarz państwowy Hughes.

Z KOŃCEM STYCZNIA NIEMCY PROSIĆ BĘDĄ O PRZYJĘCIE DO LIGI NARODÓW

Berlin, 28 grudnia. (PAT) „Montag Morgen“ dowiaduje się, że rząd niemiecki wręczy prośbę o przyjęcie do Ligi narodów prawdopodobnie w 3 lub 4 tygodniu stycznia. Na reprezentanta niemieckiego upatrzony jest poseł niemiecki Ulryk Rauscher.

ANGLJA WYPOWIEDZIAŁA KONWENCJĘ HASKĄ

Londyn, 28 grudnia (PAT). Rząd angielski wypowiedział konwencję VI, która została podpisana w roku 1907 w Hadze i która odnosi się do traktowań nieprzyjacielskich okrętów handlowych w razie wybuchu wojny. W uzasadnieniu powiedziane jest, że konwencja chybiła zupełnie celu. Nie umożliwiła ona ani jednolitego postępowania różnych państw, jak też nie zapewniła okrętom nieprzyjacielskim liberalnego traktowania. Niemcy i Rosja podpisały konwencje i ratyfikowały ją z ważnemi zastrzeżeniami, a Stany Zjednoczone nie podpisały jej wcale.

Na fałszywej drodze.

(j. t.) Nigdzie tak wyraźnie, jak w budżetach państwowych, nie odbijają się nastroje wielkiej polityki, która w danej chwili jest uprawianą przez mocarstwa i państwa. Wyciągnięte z zestawień tych budżetów wnioski posiadają moc pewników, nie ulegających dyskusji, a więc niejedno można się z nich dowiedzieć.

Zestawienie naprzykład budżetów kilku **państw środkowo-europejskich**, na rok 1925/26 daje wiele do myślenia, bo przedstawia stan rzeczy w tej części Europy bynajmniej nie taki, jakim spodziewalibyśmy się go widzieć w siedm lat po zakończeniu wojny światowej.

Ogólna sytuacja gospodarcza państw europejskich zmieniła się po owej wojnie o tyle, że wielce wzrosły ich wydatki na cele kulturalne, pokrywane przedtem przez rozmaitego rodzaju fundacje i ofiarność publiczną. Następnie zaś powszechnie przypuszczano, że wydatki na cele wojskowe spadną do minimum, boć zmora militaryzmu pół wieku ciążyła nad światem, miała wreszcie zniknąć z widowni po rozgromieniu Niemiec, które ją wyhodowały.

Tymczasem rzeczywistość przyniosła nam zupełnie coś innego.

Wydatki państw na cele kulturalne wzrosły wprawdzie znacznie, ale **wydatki na cele wojskowe nie zmniejszyły się bynajmniej.** A w dodatku znalazły się wszystkie państwa w obliczu **osłabionej siły płatniczej swych obywateli**, nie będących w możności płacenia podatków w tej wysokości, co dawniej. Oprócz tego trzeba uwzględnić także **olbrzymi wzrost kosztów administracji i reprezentacji** w państwach, które powstały po wojnie światowej.

Wszystkie te przyczyny, razem wzięte, sprawiają, że budżety państw środkowo-europejskich dają niepocieszający obraz ogólnej sytuacji co się tyczy **stosunku między wydatkami na cele wojskowe i kulturalne.** Przytem nie sposób winić te państwa, że tak pamiętają o swej obronie fizycznej — dotąd bowiem nie zapanowały w Europie stosunki, umożliwiające ostateczne złożenie broni, a hasło „homo homini lupus" rozbrzmiewa w dalszym ciągu, mimo chwalebnych usiłowań Ligi narodów.

Najciekawszem byłoby zestawienie wydatków na cele wojskowe i kulturalne, czynione przez **Niemcy.** Niestety, jestto niemożliwem, gdyż w Niemczech pierwsze z nich pokrywa Rzesza, a drugie państwa w jej skład wchodzące. Gdy zaś nie posiadamy pojedyńczych budżetów tych państw i gdy **wydatki na cele wojskowe są w rozmaity sposób zamarkowane w budżecie Rzeszy,** musimy ograniczyć się do przypuszczenia — mającego cechy wszelkiego prawdopodobieństwa — że Niemcy nie uchylają się od reguły powszechnie obowiązującej, t. j. że wydają daleko więcej na cele militarne, niż na oświatę.

Co się zaś tyczy innych państw środkowo-europejskich, to sprawa stosunku rzeczonych wydatków przedstawia się, jak następuje:

W **Jugosławji**, przy ogólnym budżecie 11'9 miljarda dinarów, przypada na ministerstwo oświaty 750 miljonów, t. j. **6'3%**, a na Ministerstwo wojny i marynarki *2248 milj., t. j. 18'9%.*

W **Czechosłowacji** na szkoły przypada 890 miljonów koron, t. j. *8'9%*, a na obronę kraju 1925 miljonów, t. j. *19'2%.*

W **Polsce** budżet oświatowy wynosi 315 miljonów złotych, t. j. **16'5%**, budżet wojskowy — 690 milj., t. j. **26'5%.**

W **Rumunji** przeznaczono na szkoły 2600 miljonów lei, t. j. **8'3%**, a na wojsko **4.300** miljonów, t. j. **13'6%.**

Na **Węgrzech**, przy ogólnym budżecie w wysokości 498 miljonów koron złotych przypada na Ministerstwo honwedów **16'1%**, a na Ministerstwo oświaty **14'6%.**

Nawet w maleńkiej **Austrji** wydatki na wojsko wynoszą **7'5%** ogólnego budżetu, a na cele kulturalne **6%.**

Niezbicie więc pokazuje się, że państwa środkowo-europejskie znajdują się na **fałszywej drodze**, która do odbudowy powojennej nie może je doprowadzić. Ale aby wydatki na cele samoobrony mogły się zmniejszyć, musiałyby naprawdę zapanować w Europie: sprawiedliwość i zrzeczenie się chęci zemsty.

Do tego jednak wydaje się być daleko, dopóki z jednej strony Niemcy, a z drugiej Rosja bolszewicka nie wyrzekły się chęci odwetu i podboju świata burżuazyjnego.

Urzędnicy Banku Polskiego przeciwko atakom na prez. Karpińskiego.

Zarząd główny Zrzeszenia urzędników Banku Polskiego nadesłał nam obszerne oświadczenie w sprawie ataków i zarzutów, skierowanych przeciw prezesowi Banku Polskiego Karpińskiemu. Przytaczamy najważniejsze momenty tego oświadczenia:

„Weszło obecnie w modę zwalać na Bank Polski, całą winę za wszystkie nieszczęścia, jakie spadły na Polskę: spadek złotego, nadmierna emisja bilonu, niski kurs akcyj Banku Polskiego, kryzys gospodarczy, słaba interwencja w obronie złotego i t. d.

Tymczasem każdy nieuprzedzony obywatel wie, chociażby z expose nowego ministra skarbu, że obecny kryzys finansowy i gospodarczy w Polsce został wywołany skutkiem załamania się planu reformy finansowej.

Nie Bank Polski przeprowadzał reformę, skądże więc ma ponosić odpowiedzialność za jej niepowodzenie?"

Stwierdziwszy, że jedni obwiniają prezesa Karpińskiego, że nie chciał iść na rękę wszystkim życzeniom p. Grabskiego, drudzy, że — był zbyt powolny jego żądaniom, oświadczenie zaznacza, że Bank Polski, jako instytucja emisyjna mógł współdziałać z rządem tylko w granicach statutu.

„Wiadomą jest rzeczą, że Bank Polski jeszcze w październiku roku ubiegłego przestrzegał rząd, że szerokie otwarcie granic wywoła odpływ walut.

W sprawie bilonowej Bank występował z kategorycznemi sprzeciwami, musiał jednak ustąpić wobec stanowiska prasy oraz Sejmu i nie chcąc wywołać przesilenia w rządzie".

Niski kurs akcyj nie jest winą Banku Polskiego, a wynikiem ich dochodowości i wysokich stawek, jakie przynosi kapitał. Statut Banku zabrania mu kupowania własnych akcyj i udzielania pożyczek pod ich zastaw. Zrzeszenie urzędników występuje w obronie niezależności Banku Polskiego i nieusuwalności jego prezesa, jako warunku zaufania do instytucji emisyjnej, zastrzeżonego w statutach wszystkich prawie banków takich zagranicą.

„A z tem ostrzeżeniem występujemy tem śmielej, że nie kierujemy się tutaj żadnymi względami osobistemi, a jedynie tem głębokiem i na rzeczywistych faktach opartem przeświadczeniem, że Bank Polski godnie wypełniał swoje obowiązki, do jakich go powołało całe społeczeństwo. Nie mógł uratować od spadku złotego, bo nie rozporządzał przy otwarciu dostatecznemi rezerwami. Wątpimy bardzo, czy jakiekolwiek nowe kierownictwo potrafiłoby działać cuda, obawiamy się natomiast, że nie mając doświadczenia zdobytego w dwuletniej walce o kurs złotego naraziłoby kraj na nowe eksperymenty".

Tępienie bakcyli komunistycznych w Polsce.

Dokonywana już od dłuższego czasu akcja likwidacyjna organizacyj komunistycznych w wyniku swym doprowadziła do rozbicia prawie wszystkich organizacyj o tym charakterze na terenie województwa Nowogródzkiego. Ogółem aresztowano w czasie tej akcji przeszło 200 osób.

Ostatnio zlikwidowano w powiecie Słonimskim Komitet okręgowy w pełnym składzie w liczbie 17 osób.

Wszystkich przekazano władzy sądowej.

Również w Łomży przystąpiono do likwidacji miejscowego komitetu. Aresztowano: Radmilę Łyszkowskiego, Altera Sokoła, Fajgę Frydmanównę, Dawida Gołąbka, Gerszona Gessera, Chaima Grudnia, Abrama Podróżnika i Jakóba Szlapnika. Stanowili oni łomżyński komitet okręgowy, czego dowodzą materjały znalezione podczas rewizji, mianowicie: sprawozdania z dzielnic, protokóły konferencyj, korespondencja partyjna, rachunki i t. p.

O przestrzeganie godzin przy wyznaczaniu rozpraw sądowych.

Warszawa, 28. XII. (PAT). W Nr. 24 „Dziennika Urzędowego" Minister. Sprawiedliwości w dn. 15 b. m. został ogłoszony okólnik Ministra Sprawiedliwości, dotyczący ścisłego przestrzegania wyznaczonych godzin przy rozprawach sądowych, a w szczególności niewyznaczania na jedną godzinę wszystkich spraw, będących w danym dniu na wokandzie, na co wpływają zażalenia zarówno drogą interpelacyj poselskich, jak i od osób prywatnych.

Ministerstwo Sprawiedliwości, w dążeniu do usunięcia powodu do jakichkolwiek skarg i zażaleń na sądownictwo, niejednokrotnie podkreślało konieczność oznaczenia godzin rozpraw w taki sposób, aby strony i świadkowie nie byli narażeni na przykrą i niepotrzebną stratę czasu.

Obecnie wydany okólnik jest przypomnieniem poprzednich, wydanych w latach 1923 i 1924 i ma na celu specjalne zwrócenie uwagi panów prezesów sądów, by przy wizytacjach sądów sprawdzali, czy powyżej wymienione uchybienia nie mają miejsca, a w razie ich dostrzeżenia niezwłocznie wydawali odpowiednie zarządzenia w drodze nadzoru służbowego.

O udział w pojedynku.

Warszawa, 28 grudnia. Sąd apelacyjny rozważał sprawę p. W. Stpiczyńskiego, skazanego przez sąd okręgowy w Warszawie na 2 tygodnie twierdzy, za udział w pojedynku.

Ponieważ pisaliśmy o niej obszernie, kiedy była w sądzie okręgowym, obecnie przypominamy tylko, że red. Stpiczyński był wyzwany przez p. jen. Szeptyckiego, który uczuł się dotknięty artykułem, jaki się ukazał w „Głosie Prawdy". Pojedynek odbył się w wojskowym klubie szermierczym, na szable ciężkie, według przepisów honorowych, przewidzianych dla tego rodzaju walki. Rezultatem jej były lekkie rany odniesione przez obydwie strony.

Sąd apelacyjny wyrok sądu okręgowego zatwierdził.

Tragiczne wypadki w Zakopanem.

Śmierć turysty. — Zamach morderczy i samobójczy

Zakopane, 25 grudnia 1925.

Śmierć turysty w Tatrach. Wczoraj wybrali się na wycieczkę górską na Świnicę dwaj studenci politechniki warszawskiej pp. Paszkowski i Bystran. Na przełęczy Liljowe zaskoczył ich huraganowy wiatr halny. W walce ze strasznym żywiołem, zginął wskutek zupełnego wycieńczenia p. Bystran. Zwłoki jego zostaną jutro zniesione przez Ochotnicze pogotowie ratunkowe do Zakopanego.

Zabójstwo i samobójstwo. Na drodze do Morskiego Oka w Tatrach, w odległości mniej więcej czterech klm. od schroniska, niejaki Wallas (lat 20) strzelił z zamiarem zabicia do znajdującej się w jego towarzystwie panny Janiny Kremskiej (lat 17) raniąc ją w pierś i ramię, poczem sam zastrzelił się. Stało się to nie na samej drodze, ale w lesie. Raniona panna K. zdobyła się na tyle sił, że wyszła na drogę, gdzie ją znaleziono i odniesiono do schroniska przy Morskiem Oku, udzielając pierwszej pomocy. Zawiadomiony telefonicznie z M. Oka kierownik tutejszego komisarjatu P. P. udał się w asyście dwóch posterunkowych do M. Oka, a po otrzymaniu informacji od ranionej p. K. na miejsce wypadku, gdzie po dłuższych poszukiwaniach odnalazł (późną godziną wieczorną) zwłoki śp. Wallasa leżące w potoku, z którego je z trudem wydobyto. Nad ranem, tak ranną p. K. jak i zwłoki śp. Wallasa sprowadzono do Zakopanego. Oboje młodzi pochodzą z Sosnowca, a do Zakopanego przybyli przed paru dniami.

—ooo—

Polskie prawo małżeńskie.

Od jednego z wybitnych członków komisji kodyfikacyjnej sprawozdawca nasz otrzymał szereg interesujących informacyj w kwestji prawa małżeńskiego, którem zajmuje się obecnie komisja. — A oto garść uwag:

W komisji kodyfikacyjnej aktualna jest obecnie kwestja prawa małżeńskiego. Podkomisja komisji kodyfikacyjnej przygotowuje powoli projekt polskiego prawa małżeńskiego.

Projekt ten opiera się na zasadzie **jednolitości prawa małżeńskiego dla wszystkich ziem Rzeczypospolitej, przyczem wychodzi z założenia, że małżeństwo zostanie podstawą organizacji społecznej i państwowej.**

Szczegóły nie są jeszcze wypracowane i projekt ten wywoła niewątpliwie obszerną dyskusję, gdyż powstają najrozmaitsze kwestje:

Małżeństwo w formie religijnej czy cywilnej.

Jedną z najważniejszych kwestyj będzie, czy małżeństwa mają być zawierane w formie religijnej, czy w formie cywilnej, czy też mają być dopuszczone alternatywnie obie formy tj. cywilna i religijna. Taka forma fakultatywna jest uznawana w Anglji.

Z nowszych ustawodawstw przyjęło prawo — czesko-słowackie fakultatywne śluby cywilne, wobec czego narzeczonym wolno zawierać ważne małżeństwa albo w formie cywilnej, albo religijnej. Rozumie się jednak, że muszą obrać formę cywilną, jeśliby duszpasterz ze względów religijnych nie mógł współdziałać przy zawarciu małżeństwa.

W komisji kodyfikacyjnej większość członków oświadczyła się za formą fakultatywną ślubów cywilnych, przyczem podnoszono, że narzeczeni zazwyczaj zawrą także małżeństwo w firmie religijnej. Jeżeliby nie wprowadzono obowiązku ślubów cywilnych, stanowiłoby to wielkie utrudnienie dla ludności i spowodowałoby dla niej powiększenie kosztów, z zawarciem małżeństwa połączonych.

Z drugiej strony objawiono zapatrywanie, że **śluby cywilne i orzecznictwo państwowe prowadzą do komplikacji,** bo często należy uznać jako nieważne małżeństwo zawarte w formie religijnej i przekonaniom religijnym odpowiadające, ale mające pewne braki ze stanowiska prawa państwowego.

Hygjena rasy.

Dalszą kwestją w nowszych czasach często wysuwaną jest, czy ze względu na hygjenę rasy **należy zabraniać zawarcia małżeństwa przez osoby dotknięte chorobami, jak tuberkuloza, lues, padaczka itp.**

W wielu państwach wprowadzono pod tym względem utrudnienia w rozmaitych formach. I tak w niektórych wymaga się tylko przedłożenia świadectwa lekarskiego, w innych poddaje się narzeczonych badaniom lekarzy, inne znowu przedstawiają wyniki badań narzeczonym i wskazują na skutki chorób, inne wreszcie idą jeszcze dalej i wprowadzają zakaz zawierania małżeństw osobom chorym.

Tak postąpiło jedno z państw S. Zj. Ameryki, ustawę jednak dotyczącą ze względów na sprzeczności z konstytucją po kilku miesiącach uchyliło.

W Czechosłowacji starano się w r. 1919 wprowadzić utrudnienie dla osób dotkniętych chorobami, do ustawy jednak nie doszło. Jaką formę obierze się u nas nic jeszcze podać nie można w każdym razie nie może się pominąć kwestji augenetycznych małżeństw.

Przeszkody małżeństw.

W kwestji przeszkód małżeństw prawdopodobnie **dojdzie do ograniczenia istniejących obecnie zakazów zawierania małżeństw między osobami spokrewnionemi albo powinowatemi, nowoczesne bowiem nstawodawstwo a między innemi jedno z najznakomitszych dzieł kodyfikacyjnych, Nowy kodeks prawa kanonicznego ograniczył przeszkody pokrewieństwa i powinowactwa. Wystarczy, jeżeli w prawie nowoczesnem będą zakazane małżeństwa w linji prostej, a w linji nbocznej z rodzeństwem.**

Jeżeliby jednak wyniki badań doprowadziły do tego, że potomstwo między krewnymi dotknięte jest wadą fizyczną, co niektórzy uczeni przyjmują, wówczas należałoby w interesie utrzymania rasy pójść dalej dla ograniczenia zawierania małżeństw między krewnymi a te w dalszej linji utrzymać.

Niewątpliwie jednak przeszkody powinowactwa będą ograniczone tylko do linji wstępnej i zstępnej. Niepodobna bowiem nadal utrzymać zakaz zawierania małżeństwa ze siostrą zmarłej żony, albo bratem zmarłego męża, który to zakaz w dotychczasowem ustawodawstwie istnieje, ale w drodze dyspenzy może być uchylony. Przykładem co do tego może być Anglja, która w r. 1907 uchyliła zakaz zawierania małżeństwa ze siostrą zmarłej żony. **Niepodobna jednak uchylić przeszkody zawierania małżeństwa ze siostrą żony lub bratem męża, gdy żona lub mąż pozostają jeszcze przy życiu.**

Rozwody.

Jedną z najtrudniejszych kwestji prawa małżeńskiego jest dopuszczalność rozwodów. Kościół katolicki stoi na stanowisku bardzo zresztą wzniosłem, że małżeństwa są nierozerwalne. W życiu jednak ma się rzecz inaczej i dochodzi do rozluźnienia najszczęśliwszych przedtem małżeństw. **Prawo państwowe musi przyjąć dopuszczalność rozwodów, chyba żeby pozostawiło poszczególnym wyznaniom swobodę w normowaniu małżeństwa, co jest nieprawdopodobnem.**

Dopuszczając rozwody prawo państwowe nie może zezwolić na to, aby małżonkowie dowolnie zrywali związki małżeńskie, a już wcale, nie może pójść za przykładem prawa sowieckiego, gdzie każdy z małżonków może jednostronnie zerwać węzeł małżeński.

Rozwód więc może być dopuszczalny tylko w razie, gdy zaistnieją pewne ważne przyczyny np. cudzołóstwo, opuszczenie małżonka, dotkliwe obrazy, choroba umysłowa itd. Co do choroby umysłowej jednak przyjęło zgodnie kilka nowszych ustawodawstw, że staje się ona tylko wtedy przyczyną rozwiązania małżeństwa, gdy trwa przez czas dłuższy i jest nieuleczalną.

Przyjmując rozwód, musi ustawodawstwo zastanowić się także nad tem, czy zawarcie małżeństwa z osobą, z którą popełniło się cudzołóstwo, ma być dopuszczone. Ustawodawstwa zawierają co do tego zakaz, wychodzą bowiem z założenia, **że osoby, które przyczyniły się do rozwiązania małżeństwa nie powinny wchodzić w związki z osobami, które poniosły winę.**

W nowszych jednak czasach nastąpił zwrot tak w Anglji, opinja publiczna uważa za obowiązek cudzołożcy zawarcie małżeństwa z osobą, z którą dopuścił się występku, a we Francji w roku 1904 uchylono zakaz zawierania małżeństw przez cudzołożców, za którym to przykładem poszły też nowsze ustawodawstwa, a w szczególności prawo państw skandynawskich.

Uprawnienia i obowiązki małżonków.

Nowoczesne prawo małżeńskie musi być oparte na zasadzie, że **obydwaj małżonkowie mają równe uprawnienia i równe obowiązki wobec rodziny, którą stworzyli przy swoim związku. Dotychczas uważano męża za głowę domu, jemu przysługiwało dalej idące uprawnienie, an'żeli żonie, ale i na nim spoczywały też większe ciężary.** Objawiało się to w tem, że żona przybierała nazwisko męża, że mąż zarządzał majątkiem żony, że miał obowiązek utrzymania jej, dzieci podlegały jego władzy i t. d.

Nowoczesne prawo dąży do zmiany. I tak w wielu państwach co do nazwiska starają się kobiety o to, aby mogły zatrzymać swoje dotychczasowe nazwiska rodowe, albo wyłącznie, albo obok nazwiska męża. Częstokroć jest to wprost konieczne, naprzykład gdy znana artystka lub znana literatka wchodzi w związek małżeński.

Prawo nowsze musi tym postulatom uczynić zadość i dlatego też powinno **pozostawić żonie swobodę w zachowaniu jej nazwiska rodowego. Nie można atoli całkowicie pominąć nazwiska męża.**

Mówiąc o nazwisku, musimy poruszyć kwestję, jakiem nazwiskiem ma się posługiwać żona rozwiedziona. Co do tego istnieją najrozmaitsze systemy i tak żona ma zachować dotychczasowe nazwisko męża, a dalej musi przyjąć nazwisko rodowe, względnie poprzednie, w innych ustawodawstwach może to uczynić, a wreszcie istnieją ustawodawstwa, według których **żona musi złożyć nazwisko męża, gdy ponosi winę rozwodu albo też rozwiązanie małżeństwa lub daje powód po rozwiązaniu małżeństwa do poniżenia jego nazwiska i naraża swego byłego małżonka na poniżenie w opinji publicznej.**

Najodpowiedniejszem unormowaniem będzie, jeżeli **żona w razie rozwodu przybierze swoje nazwisko rodowe,** względnie nazwisko poprzedniego męża, jeżeli w chwili zawarcia ponownego związku była wdową.

Kwestja utrzymania.

W dotychczasowem prawie istnieje tylko obowiązek utrzymania przez męża żony i to bez względu na to, czy żona posiada znaczy, czy też nieznaczny majątek. Zdarzają się wypadki, że mąż jest bardzo biedny i niezdolny do pracy, a mimo to nie może uzyskać od żony niezbędnego utrzymania. Pod tym względem zmiana jest konieczna i musi być wprowadzony **obopólny obowiązek małżonków do ponoszenia kosztów utrzymania.**

Równość małżeńska.

Równość małżonków, która cechuje nowoczesne prawo małżeńskie, musi też doprowadzić do zmiany ustroju majątkowego — małżeńskiego. Ustrój ten jest w rozmaitych ustawodawstwach najrozmaitszy obok wspólności majątkowej, obok wspólności dobytku i rzeczy ruchomych, istnieje tylko **wspólność administracji majątku obu małżonków, prowadzona przez męża, albo istnieje zupełna separacja majątku, jednak z domniemanem prawem zarządu męża. Dziś, kiedy żona pracuje na równi z mężem, niepodobna ograniczyć jej w zarządzie majątku i dlatego przyszły rząd majątkowo-małżeński powin'en oprzeć się na zupełnej separacji majątku, za czem też ustać powinien przemożny wpływ męża, który w wielu ustawodawstwach istnieje.**

Interesy potomstwa.

Prawo małżeńskie musi też uwzględnić interesy dzieci. W wielu ustawach powierzone też jest wychowanie dzieci żonie, z upływem jednak pewnego wieku mąż może odebrać żonie pieczę nad dziećmi i kierować ich wychowaniem. Ten system jest nieodpowiedni i nowsze ustawodawstwa dążą do zerwania z nim, oraz do powierzenia temu z małżonków wychowania dzieci, który bardziej odpowiednio zająć się niemi może.

I w naszem prawie polskiem w razie niezgody pomiędzy małżonkami sędzia będzie musiał rozstrzygnąć, który z małżonków ma się zająć wychowaniem potomstwa, przyczem jednak nie będzie można odmówić drugiemu z małżonków skomunikowania się od czasu do czasu z dziećmi.

Nazwisko dzieci.

Kwestja nazwiska żony wywołuje też pytanie, jakiem nazwiskiem będą miały posługiwać się dzieci. Jeżeli bowiem żonie pozostawi się swobodę co do używania nazwiska rodowego, to koniecznem będzie zastanowić się nad tem, czy dzieci mogą się tem nazwiskiem posługiwać, a nie będzie nic w tem dziwnego, że w wielu krajach dzieci posługują się i nazwiskiem ojca i nazwiskiem rodowem matki. (Hiszpanja). Prawo sowieckie zajęło się też tą kwestją, pozostawiło jednak rodzicom swobodę w nadawaniu dzieciom nazwisk, mogą oni nadawać albo nazwisko męża, albo matki, lub też wspólne. Jest to zbyt dowolne i prawo polskie tego systemu absolutnie przyjąć nie może, choćby nawet pozostawiło żonie możność używania obok nazwiska męża, także swego nazwiska rodowego. **Mnożenie nazwisk, a więc używanie kilku nazwisk obok siebie jest nieodpowiednie i dlatego też zgodnie z dotychczasowym zwyczajem będzie konieczne, aby dzieci posługiwały się nazwiskiem ojca.** Sz.

Pierwszy w Polsce kurs przeciwgruźliczy dla lekarzy.

Dnia 18 grudnia br. w Sali wykładowej II. kliniki lekarskiej Uniw. Warszawskiego odbyło się uroczyste zamknięcie I. kursu uzupełniającego dla lekarzy pt. „Gruźlica i walka społeczna z gruźlicą".

Do słuchaczy przybyłych ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej przemówił Prof. Dr. Antoni Gluziński, podkreślając ważność fachowego przygotowania lekarzy do walki społecznej z największą powojenną klęską Polski i podnosząc zasługi inicjatora kursu gen. dyrektora służby zdrowia dr. Czesława Wroczyńskiego, przewodniczącego Związku Przeciwgruźliczego oraz wydziału lekarskiego Uniw. War. w osobie dziekana prof. dr. Czyżewicza. Następnie przemawiał w imieniu słuchaczy dr. Pokrzewiński i wręczył prof. Gluzińskiemu, jako przewodniczącemu kom. organizacyjnego, artystycznie wykonany adres treści następującej:

W dniu zamknięcia kursu my — lekarze z całej Rzeczypospolitej Polskiej, uczestnicy tego kursu, składamy na ręce Twoje, Czcigodny i Kochany Panie Rektorze i Prezesie Komitetu Organizacyjnego gorące i serdeczne podziękowanie Związkowi Przeciwgruźliczemu, Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia, Wydziałowi Lek. Uniw. Warsz.,

Członkom Komitetu Organizacyjnego za położone trudy ofiarne przy organizacji kursu.

Panom wykładowcom składamy wyrazy wdzięczności i uznania za ich wykłady, nacechowane głęboką wiedzą, bogatem doświadczeniem własnem i umiłowanie sprawy.

Chcecie Panowie widzieć w nas dowódców czołowych oddziałów w walce z gruźlicą — pod Wasze światłe kierownictwo z gotowością stajemy.

Stajemy z tem głębokiem przekonaniem, iż w walce tej nie będziemy odosobnieni i że nadal i Rząd i organizacje samorządowe i całe społeczeństwo będą nas wspomagać.

Wzbogaceni wydatnie przez Was w naszej wiedzy i owiani Waszym szlachetnym zapałem wracamy do naszej żmudnej codziennej pracy lekarskiej i stajemy do walki z największą plagą ludzkości — gruźlicą. 48 podpisów.

Należy jeszcze zaznaczyć, że wykłady powierzone były najwybitniejszym siłom lekarskim ze wszystkich naszych uniwersytetów i że obejmowały one również ćwiczenia praktyczne w klinikach, szpitalach przychodniach Warsz. T-wa Przeciwgruźliczego i Polsko - Amerykańskim Komitecie Pomocy Dzieciom, a także zwiedzanie urządzeń instytucji miejskich sanit., Ochrony dziecka itp. oraz Sanatorjum w Rudce, w celu zaznajomienia się z urządzeniami i systemem sanatoryjnego leczenia chorych gruźliczych.

W kursie brało udział 48 lekarzy ze wszystkich dzielnic Polski, z teoretycznych wykładów popołudniowych korzystało codziennie przeszło stu lekarzy.

Ile będziemy płacili komornego od Nowego Roku.

Od Nowego Roku będziemy płacili następujące czynsze za mieszkania:

Przy najmie pokoju albo pokoju z kuchnią będziemy opłacali 43 procent czynszu przedwojennego. Przy obliczeniu za każdą koronę zasadniczego czynszu przedwojennego należy się 45 groszy (za 10 koron 4.51 i pół groszy).

Mieszkania składające się z 2 lub 3 pokoji z kuchnią, sklepy IV kategorji, pracownie VIII ktg. 48 procent czynszu przedwojennego. Za każdą koronę zasadniczego czynszu przedwojennego płaci się 50 groszy (za 10 koron 5 zł. 01 grosz.

Dodatki za świadczenia (czyszczenie kominów, oświetlenie, stróż) należy płacić wedle efektywnych kosztów lub wedle umowy, np. w Krakowie dla lokali handlowych i przemysłowych 5 procent zasadniczego czynszu.

W domach gdzie są nowoczesne urządzenia sanitarne (klozety) za mieszkanie 7 procent, — w domach bez urządzeń sanitarnych 8 procent.

Mieszkanie składające się z 4—6 pokoji, warsztaty przemysłowe VII ktg. płacą 53 procent czynszu przedwojennego. Za każdą koronę zasadniczego czynszu przedwojennego należy się 55.65 groszy. (Za 10 koron 5 zł 56 i pół groszy).

Dla sklepów, których czynsz przedwojenny nie przekroczył 1.500 koron, 58 procent czynszu przedwojennego. Za każdą koronę zasadniczego czynszu należy się 60.9 gr. (za 10 koron 6.09 zł).

Dla sklepów oraz hoteli z czynszem zasadniczym powyżej 1500 koron rocznie 60 procent czynszu przedwojennego. Za każdą koronę zasadniczego czynszu 66.15 gr., (za 10 koron 66.15 zł).

Należy zauważyć że sklepy i mieszkania od 4 pokoji nie płacą już obecnie żednych dopłat ze świadczenia.

Życie gospodarcze.

BUŁGARJA A IMPORT Z POLSKI.

O ile dostawa towaru polskiego miałaby się odbyć z Zachodniej Polski, to najlepszą i najtańszą drogą jest Gdańsk—Gdynia—Bourgas (port czarnomorski), ze środkowej części Polski via Wiedeń lub Bratisława Dunajem do przystani bułgarskiej Lompalanka; z Małopolski Wschodniej przez Rumunję.

Ponadto Rząd bułgarski pokrywa swe zapotrzebowanie zagranicą w drodze konkursowej na następujące artykuły: wagony towarowe i osobowe, lokomotywy, cement, szyny kolejowe, zapałki, mosty żelazne, rury wodociągowe i kanalizacyjne. Rząd wypłaca natychmiast po otrzymaniu towarów w Bułgarji, nawet w wielu wypadkach daje zgóry **25% do 50%**, zależnie od umowy.

Przy prywatnych transakcjach udziela się przeważnie kredytu wekslowego od 3—6 miesięcy od dnia otrzymania towaru, za wyjątkiem tylko niektórych towarów, za które płaci się gotówką. Zamówienia są udzielane na zasadzie dokładnych prób i ofert, dostarczonych klijenteli na miejscu przez reprezentantów firm zagranicznych.

Zainteresowane w eksporcie do Bułgarji firmy polskie zechcą się porozumieć z Biurem Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, celem uzyskania adresu przedstawiciela w Bułgarji, na ręce którego można przesłać próbki i katalogi i który podejmuje się wprowadzenia towaru polskiego na rynek bułgarski.

EGIPT JAKO RYNEK ZBYTU DLA POLSKI.

Z Egiptu donoszą, że następujące artykuły stanowią obecnie w bilansie importowym poważną pozycję: drzewo budulcowe i podkłady kolejowe, wyroby drzewne (meble i zabawki), cement, wyroby platerowane, frażetowskie i aluminjowe, konserwy mięsne i owocowe, szczecina, ołówki, płótna, galanterja, smary, terpentyna, płótna (o charakterze żyrardowskim).

Ponadto Izba Handlowa w Kairze zapytała Miejski Urząd Targu Poznańskiego o polskich eksporterów wyrobów tekstylnych, dzianych, pończoszniczych, sztucznego jedwabiu, obuwia, chemikalji.

Pomimo, że większość podanych artykułów Polska mogłaby zbywać na tym rynku, import z Polski jest dotąd nieznaczny, natomiast firmy czeskie i austrjackie wyrobiły sobie poważną klijentelę.

Zainteresowane firmy zechcą się zgłaszać osobiście lub pisemnie w Biurze Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Głogowska 42 w Poznaniu.

BUŁGARJA JAKO RYNEK EKSPORTOWY DLA POLSKI.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego otrzymał od swojego przedstawiciela w Bułgarji następujące informacje, dotyczące tego kraju:

Bułgarja, która jest krajem mało uprzemysłowionym, sprowadza bardzo znaczne ilości towarów, lecz kupcy bułgarscy nie są przyzwyczajeni sami jeździć po zakupy zagranicą i kupują towar przeważnie od przedstawicieli firm zagranicznych w Bułgarji. Wśród importowanych artykułów sprowadza się przedewszystkiem następujące:

Maszyny rolnicze; traktory z pługami i bez pługów, młockarnie, siewniki, żniwiarki, pługi (model Łack), sieczkarnie, prasy do winogron, kompletne instalacje młynów, prasy do słomy i siana, kosy, sierpy.

Motory elektryczne, drut dla celów elektrotechnicznych, lampki, materjały do instalacji elektrotechnicznych, turbiny elektryczne.

Motory naftowe od 3 P. S. do 50 P. S. Pasy skórzane, transmisyjne, maszyny dla przemysłu tekstylnego wełnianego (Bułgarja rozwija obecnie ten przemysł, szczególnie w miastach Gabrowo i Sliwen).

Żelazo betonowe, cement, gwoździe, drut żelazny cynkowany, okucia do okien i drzwi (żelazne i mosiężne), blacha żelazna, cynkowa i cynkowana, gwoździe do podków, różnego rodzaju śruby, żelazo na obręcze do kół i na podkowy, narzędzia dla stolarzy i murarzy, kompletne instalacje tartaków, pilniki, piły, siekiery, młotki, stal, w prętach, naczynia emaljowane, piece i piecyki żelazne, kotły parowe.

Papier biały satynowany i niesatynowany, rezmiar 58-8, 63-95 do drukowania, koperty gotowe, papier rotacyjny do gazet, tektura biała do fabrykacji pudełek na papierosy w paczkach po 25 kilogramów, bibułka do fabrykowania papierosów.

Skóry na podeszwy, skóry do wyrobu obuwia czarne i żółte.

Materjały piśmienne, ołówki, pióra, atrament, tusze, farby i utensylja szkolne wszelkiego rodzaju.

Szkła do lamp, butelki, kuchenne naczynia, talerze, szklanki, kieliszki, talerze, naczynia fajansowe.

Trudności gospodarcze Austrji.

Sytuacja gospodarcza Austrji zaczyna się z dnia na dzień coraz silniej komplikować. Dnia 1-go grudnia rb. statystyka bezrobotnych w Austrji doszła do liczby 152.442. Przez miesiąc grudzień liczba bezrobotnych wzrosła do 160.000. Ta dość poważna liczba nie wyczerpuje jednak istotnej liczby robotników pozbawionych pracy, albowiem statystyka sporządzona została na mocy listy wypłaty zapomóg bezrobotnym, wiadomo zaś, że nie wszyscy bezrobotni zgłaszają się po zapomogi. Istotną liczbę bezrobotnych oceniają austrjackie koła rządowe na 216.000.

W wywiadzie z dziennikarzami oświadczył kanclerz Dr Rameck, że dzieło sanacji austrjackich finansów zostało ukorowane w dniu zniesienia kontroli Ligi Narodów. Niestety gospodarka państwowa Austrji nie posuwa się jeszcze po należytych torach a obecną sytuację gospodarczą uważać musimy jeszcze za bardzo ciężką a dowodem tego olbrzymia ilość bezrobotnych. Przyczyną obecnego kryzysu w przemyśle austrjackim jest odcięcie Austrji od przedwojennych rynków zbytu. W końcu swego wywiadu oświadczył Dr Romeck, że niezwykle korzystne traktaty handlowe zawarte między Austrją a Jugosławją, Hiszpanją, Niemcami i Grecją wpłyną niewątpliwie na polepszenie obecnej sytuacji gospodarczej. Austrja przywiązuje wielkie nadzieje do konferencji jaką zwołuje Liga Narodów w styczniu 1926 r. w sprawie zniesienia wszelkich utrudnień celnych między państwami. Projekt Ligi Narodów Austrja poprze wszelkiemi sposobami.

UWIĄD KŁAJPEDY, SPOWODOWANY POLITYKĄ LITEWSKĄ.

Paryż, 27 grudnia (PAT). „Petit Journal", omawiając ruch germanofilski w Kłajpedzie, pisze, iż ruch ten przypisać należy ogólnemu niezadowoleniu, mającemu swoje źródło w zmniejszonej działalności portu kłajpedzkiego, a przyczyną tego zmniejszenia jest niedojście do porozumienia z Polską podczas ostatnich rokowań polsko-litewskich, mających na celu zapewnienie spławu drzewa po Niemnie oraz swobodnej komunikacji towarowej i osobowej przez terytorjum Kłajpedy. W ten sposób Litwa, prowadząc swoją grę, która stanowi właściwie propagandę na rzecz przyłączenia Kłajpedy do Rzeszy niemieckiej, naraża na szwank pomyślność i rozwój portu kłajpedzkiego.

PIERWSZA POLSKA WYSTAWA RADJOWA.

Podczas świąt Wielkiej Nocy urządzona zostanie w Warszawie pierwsza Polska Wystawa Radjowa.

Wystawa będzie miała cele propagandowe w kierunku popularyzacji radja. Najgłówniejszym działem wystawy będzie — radjoamatorski. w którym wystąpią radjoamatorzy z wykonanemi przez nich samych aparatami oraz częściami składowemi.

Ponadto wystawa posiadać będzie dział naukowy, który zilustruje historyczny rozwój oraz obecny stan radjotechniki.

Wreszcie udział w wystawie wezmą nasze firmy radjotechniczne, które zaprezentują posiadane przez nie modele odbiorników i części składowych. Wystawa urozmaicona zostanie całym szeregiem pierwszorzędnych atrakcyj radjotechnicznych. które wzbudzą wielkie zainteresowanie w kołach naszych radjofilów.

Rozmaitości.

NAJŚWIEŻSZE PRZEPOWIEDNIE MODY.

Pani Helena de Taillis przepowiada, jak donoszą z Parvża, wielki zwrot w modzie niewieściej, mogący dokonać się podczas 1926 roku. W dalszym mianowicie ciągu upodobniania kobiety do mężczyzny, którego wyraźnym objawem jest naprzykład fryzura „a la garconne", nastąpić ma przywdzianie ...spodni przez kobiety.

Spodnie te będą równie długie, jak u mężczyzn, a po ich wierzchu ma być noszoną króciutka spódniczka, rozpięta na pewnego rodzaju krynolinie...

Na pierwszy rzut oka nieprawdopodobna ta przepowiednia zyskuje jednak na prawdopodobieństwie, gdy weźmiemy na uwagę ciągłe skracanie sukien, które w jakiś sposób musi zostać zrównoważonem.

A zresztą nie sposób postawić granic dziwactwom mody niewieściej.

FATALNE SKUTKI SWYWOLI CHŁOPIĘCEJ

W miejscowości Unterrain, w pobliżu Bozen (w Tyrolu), synek jednego z tamtejszych wieśniaków, idąc kilka dni temu do szkoły, przyłożył język do żelaznego słupa z przewodami elektrycznemi. Ponieważ tego dnia panował mróz kilkunastostopniowy, język chłopca przymarzł momentalnie do słupa i nie dał się oderwać.

Dopiero jeden ze starszych przechodniów pośpieszył mu z pomocą, przyniósłszy z pobliskiego domu wody gorącej, zapomocą której odlepił swywolnikowi język.

Chłopiec, pragnąc oderwać język, tak go poranił, że w szpitalu, dokąd został odstawiony, uznano jego stan za beznadziejny.

KRONIKA.

—o—

Co grają dziś w teatrach!

Teatr miejski im. Słowackiego: Dziś „Ktobądź". — Jutro „Trójka hultajska".

Operetka Nowości: Dziś „Tylko dla dorosłych". — Jutro „Dziewczę w koszulce".

Co grają dziś w kinach!

Warszawa: „Pat i Patachon" — jako policjanci.

Uciecha: The Kid — Brzdąc w rolach głównych Charlie Chaplin i Jackie Coogan. Nad program: Ósmy cud świata.

Wanda: „Krwawiąca lilja". Egzotyczny dramat w 9 aktach. W rolach głównych Corine Griffith i Convay Teorle.

Reduta: Król humoru Buster Keaton

—o—

PRZYJECHALI DO KRAKOWA:

Grand Hotel: Samuel Resen — Amsterdam, Adolf Finster — Lwów, Jerzy Dusch — Lwów, Ludwik Szochet — Jasło, Ignacy Grabowski - Warszawa, Edward Münster — Dwory, Michał Pocałun — Sanok.

Hotel Saski: Emanuel Homolacz — Łódź, Stanisław Wyzykowski — Leszno, Adam Stecki — Warszawa, — Edmund Bieder — Zakopane, Adam Szembek — Poręba, Remigius Grocholski — Rogów, Piotr Treter — Niwki, Adolf Forster — Żory, Jan Wiktor Krzesiwo — Raba Wyżna, Bogdan Kolatorowicz — Kraków, Stefan Stablewski — Warszawa, Adolf Haendel — Łódź, Marja Hilman— Łódź.

—o—

ZMARLI: Leopold Zych, dzierżawca dóbr, zmarł 26 grudnia w 63 r. życia. Pogrzeb dziś 29 grudnia o godz. 10 rano z kościoła św. Salwatora na Zwierzyńcu.

Gerwazy Adamczyk, piekarz, zmarł 25 grudnia w 40 r. życia. Pogrzeb dziś 29 grudnia o godz. 2 popoł. z kaplicy cmentarza podgórskiego.

Aleksander Rusin, pracownik krak. fabryki tytoniu, zmarł 25 grudnia w 39 r. życia. Pogrzeb dziś 29 grudnia o godz. 3 i pół popoł. z kaplicy cmentarnej.

—o—

Z POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI. Posiedzenie wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w poniedziałek, 28 bm., o godzinie 6 wieczorem. Porządek dzienny: ks. prof. Konstanty Michalski: „Prądy krytyczne i sceptyczne w filozofji czternastego wieku". Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

OPŁATEK W „SOKOLE". Towarzystwo gimnastyczne „Sokół" w Krakowie urządza dnia 3 stycznia 1926 r. o godzinie 7 wieczór uroczysty opłatek w połączeniu z loterją fantową, bogato uposażoną, na który zaprasza wszystkich swych członków wraz z ich rodzinami. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja „Sokoła" w godzinach od 5 do 8 wieczór, oraz na listę zbiera kursor Towarzystwa. Wstęp po 3 złote od osoby.

STARANIEM KOMITETU OBYWATELSKIEGO odbędzie się w Domu Żołnierza Polskiego (przy ulicy Mogilskiej L. 4) dnia 29-go grudnia (wtorek) o godzinie 5 popoł. pod protektoratem J. E. Ks. Arcybiskupa Adama Sapiehy, J. W. P. Kowalikowskiego Władysł., Wojewody krakowskiego i Witolda Ostrowskiego, komisarza Rządu na m. Kraków Opłatek dla żołnierzy tutejszego garnizonu.

WIECZÓR SYLWESTROWY. Towarzystwo gimnastyczne Sokół wraz z Towarzystwem sportowem Wisła urządzają w bogato przybranych zielenią salach Sokoła dla swoich członków, ich rodzin oraz wprowadzonych gości, z nader urozmaiconym programem w połączeniu z kabaretem zespołu artystów scen krakowskich wieczór Sylwestrowy. Zaproszenia wydaje kancelarja Sokoła codziennie w godzinach od 5—8 wieczorem.

CZTERY WIECZORY SYLWESTROWE. We czwartek 31 bm. najznakomitsi artyści polscy urządzają cztery wspaniałe wieczory sylwestrowe, a mianowicie: dwa w teatrze Bagatela (jeden o godz. 8 wieczorem, drugi o godz. 11 w nocy) i dwa w Starym Teatrze o godz. 7 i pół wieczorem i o 10 w nocy.

Program wypełnią produkcje niezrównanej p. Elny Gistedt, znakomitej tancerki p. Clair Delys oraz pp. W. Jastrzębca, J. Orwida, Marka Windheima i L. Zbuckiego.

Konfiskata bibuły komunistycznej w Krakowie.

Aresztowanie żyda komunisty. — Komuniści zarzucają sieci na Częstochowę.

W związku z ostatniemi **aresztowaniami komunistów w Krakowie** — zarządzono wzmożoną **obserwację przyjeżdżających do Krakowa podejrzanych osobników.**

W dniu 23 bm. zauważył pełniący na dworcu kolejowym służbę funkcjonarjusz tut. ekspozytury pol. polit. pewnego osobnika, który zdawał się być podobnym do jednego ze znanych mu z opisu poszukiwanych komunistów, a którego **zachowanie się zdradzało pewne zdenerwowanie.** Sprowadził go więc do komisarjatu P. P. celem wylegitymowania, przyczem zauważył, **że w walizie owego podróżnego znajdują się jakieś papiery.**

Po otwarciu walizy przekonano się, że jest ona **wyładowana po brzegi wydawnictwami i odezwami komunistycznemi, wagi ponad 10 kilogramów. Specjalny pakiet przeznaczony był dla Częstochowy i zaadresowany „dla młodzieży w Częstochowie.**

Właściciela walizy, niejakiego **Wajzera Matysa** lat 18, kuśnierza, zamieszkałego w Warszawie ul. Gęsia L 119 **aresztowano** i odstawiono w dniu 24 bm. do tut. Sądu Okr. Karnego pod zarzutem agitacji komunistycznej.

Ujęcie szajki włamywaczy piwnicznych.

Organa policyjne aresztowały znanych złodziei włamywaczy Leona **Muniaka**, lat 21, zam. przy ul. Czarnowiejskiej l. 67 i **Lipiarza** Edwarda lat 16, zam. ul. Krakowska l. 43, którzy **włamali się do piwnicy** Słupeckiego Stanisława, majora WP. zamieszkałego przy ul. Garbarskiej i **skradli** na jego szkodę **większą ilość wina** owocowego wartości 350 zł.

Ci sami sprawcy włamali się do piwnicy Gondorka Franciszka zam. przy ul. Pędzichów l. 24 i skradli na jego szkodę garderobę wartości 470 zł.

Za współudział w powyższych kradzieżach aresztowano Anielę **Muniak** matkę sprawcy. Rzeczy skradzione w przeważnej części odebrano i poszkodowanym zwrócono.

Plaga żebractwa na dworcu krakowskim.

W ostatnich tygodniach wzmogła się niesłychanie na dworcach kolejowych w Krakowie plaga **żebractwa. Żebracy rozmaitych typów i kategorji włażą bez żadnych przeszkód do wagonów kolejowych i w sposób niesłychanie natrętny wyłudzają datki od podróżnych. Nikt tych żebraków nie kontroluje na peronie, nikt nie interesuje się tem, pod jakim pozorem mają prawo wolnego przechodu przez cały pociąg.**

Najsilniej oblężone są międzynarodowe pociągi kurjerskie, szczególnie kurjer Berlin Lwów-Bukareszt. Do przedziałów wchodzą przyzwoicie ubrane kobiety rzekomo głuchonieme i z niesłychaną natarczywością wpychają podróżnym kopertę z dwoma bardzo lichymi kartkami widokowymi za cenę 1 zł. Natrętów nie podobna się pozbyć, siadają naprzeciw podróżnego na ławce i molestują tak długo, aż pociąg ruszy.

Można sobie wyobrazić jakie wrażenie wywołują to żebrzące masy na zagranicznych podróżnych, z pewnością za powrotem do siebie do kraju opowiadają o Polsce jako o kraju najsilniej rozwielmożnionego żebractwa.

Czy p. dyrektor Barwicz jest bezwładny wobec tej plagi, czy też nie wie nic o kompromitujących nas faktach.

—ooo—

SPRZEDAŻ NALEPEK „POLSKA DZIECIOM" W ZAKŁADACH HANDLOWYCH. Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom, który organizuje obecnie sprzedaż Nalepek Noworocznych „Polska Dzieciom" zwrócił się o poparcie i pomoc przy sprzedaży do Stowarzyszeń właścicieli zakładów handlowych, a mianowicie: do Urzędu Starszych Zgromadzenia Cukierników m. Warszawy, do Stowarzyszenia Zawodowego Właścicieli Zakładów Restauracyjnych m. Warszawy i do Urzędu Starszych Zgromadzenia Fryzjerów. — Wszystkie te Stowarzyszenia ze względu na cel godny ze wszechmiar poparcia wyraziły zgodę na sprzedaż nalepek w swoich zakładach i zwróciły się do swoich członków o przychylne potraktowanie tej sprawy.

Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom rozpoczął obecnie rosyłanie plakatów reklamowych i Nalepek do wszystkich wyżej wymienionych zakładów w przekonaniu, że licznie uczęszczający do nich goście chętnie drobną choćby ofiarą urzyczynią się do ulżenia doli biednego dziecka.

ALARMUJĄCE WIADOMOŚCI O JAGLICY. Ze wszystkich stron kraju napływają alarmujące wiadomości o coraz nowych ogniskach jaglicy (egipskie zapalenie oczu), pojawiających się w najrozmaitszych miejscowościach. W Woj. Poleskiem stwierdzono, że w zakładach zamkniętych zgórą 50% dzieci chorych jest na jaglicę; w Woj. Nowogródzkiem odsetek ten jest jeszcze większy. Jaglica szerzy się gwałtownie wśród dzieci pow. Warszawskiego (Nowy Dwór), w Górze Kalwarji, w pow. Sieradzkim, Kaliskim, Pińszowskim, w Woj. Krakowskiem, Lwowskiem i Poznańskiem, jak również w samej Warszawie.

Dotychczas przedsięwzięte środki okazują się niedostateczne, a każdy tydzień powiększa zarazę, która przybrała już charakter epidemji. Skoordynowanie działalności władz centralnych (M-stwa Pracy i Opieki Społecznej, M-stwa Oświecenia Publicznego, M-stwa Spraw Wojskowych i Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia), organizacji samorządowych i sił społecznych staje się naglącą koniecznością. Dalsze zamykanie oczu na smutną rzeczywistość sprawi, że opanowanie epidemji przewyższy niebawem siły Państwa i Polska stanie się jednem z największych ognisk zarazy jaglicznej w Europie.

ECHA KRWAWEGO ZAJŚCIA KOŁO CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO. We czwartek wieczorem po kilkudniowej agonii zmarł w klinice chirurgicznej Ludwik Margulies, absolwent wydziału prawa Uniw. Jag.

Jak wiadomo, Margulies padł ofiarą tragicznego i tajemniczego zajścia przy cmentarzu żydowskim, gdzie przed kilku tygodniami przyjaciel jego dr. Jan Bader kandydat adwokacki strzelił doń z rewolweru, raniąc go śmiertelnie w głowę.

Wczoraj lekarze sądowi przeprowadzili sekcję sądowi przeprowadzili sekcję zwłok Marguliesa.

Podobno śledztwo w tej tajemniczej sprawie zostało już ukończone, a sędzia śledczy po otrzymaniu protokołu sekcji zwłok Marguliesa przekaże akta prokuraturze.

MAGISTRAT KRAK. CHCE SIĘ NA PSACH WZBOGACIĆ. Prezydjum miasta Krakowa ustanowiło uchwałą z dnia 28 października 1925 **opłatę od każdego psa od 1 stycznia 1926 aż do odwołania w kwocie 30 zł. rocznie** płatną w 2 równych ratach półrocznych.

Opłatę powyższą ma każdy posiadacz (dzierżyciel) psa, podlegającego opłacie uiścić zgóry bez osobnego wezwania płatniczego w Kasie miejskiej, najdalej w pierwszych 4 tygodniach każdego półrocza. Wolne są od podatku: szczenięta liczące mniej niż 8 tygodni, psy należące do przejezdnych, przebywających w obrębie miasta nie dłużej niż 4 tygodnie, jeden pies łańcuchowy do pilnowania obejścia, jeden pies pasterski (owczarski) trzymany po wykonaniu pracy na uwięzi, psy będące w posiadaniu władz w państwowych i komunalnych oraz przedstawicieli państw obcych.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych i odsetek za zwłokę. Należytość za duplikat marki oraz markę przechodnią wynosi 5 zł. łącznie ze wszystkimi należytościami kancelaryjnemi.

KONFISKATA KILKUSET ZAJĘCY. W dniu wczorajszym na oddziale przesyłek pospiesznych na dworcu towarowym w Krakowie, skonfiskowały organa weterynarji miejskiej kilkaset sztuk zajęcy, przeznaczonych dla firm kupieckich w naszem mieście. Konfiskata nastąpiła z powodu stwierdzenia, że zające uległy zepsuciu i nie nadają się do spożycia. Po zdarciu skór, mieso zostanie zniszczone w kaliferji miejskiej.

STAN CHORÓB ZAKAŹNYCH W KRAKOWIE w czasie od 20—26 bm.: na szkarlatynę zachorowało osób 9 (w tem 2 obce), na dyfterję 3 (w tem 1 obca), na mumps 6, na dur brzuszny 2 (w tem 1 obca), na koklusz 5, na zapalenie opon mózgowych 1, na ódrę 26.

Paszporty emigracyjne do Rosji. Wobec tego, że niektóre władze administracyjne skierowują do Urzędu Emigracyjnego osoby zamierzające wyjechać do Rosji w celach emigracji lub pracy zarobkowej, a nie posiadające dostatecznych dokumentów stwierdzających cel i potrzebę wyjazdu, min. spraw wewnętrznych w porozumieniu z Urzędem Emigracyjnym wyjaśnia w okólniku skierowanym do pp. wojewodów etc., że Urząd Emigracyjny wyda zarządzenie Państwowym Urzędom Pośrednictwa Pracy by urzędy te w wyjątkowych wypadkach, w których zainteresowani udowodnią, że w kraju nie mogą znaleźć jakiejkolwiek pracy oraz przedstawią wystarczające wezwanie do zatrudnienia zarobkowego na terenie Rosji lub zobowiązanie się zamieszkałych tam najbliższych krewnych do ich utrzymywania — wydawały zaświadczenia upoważniające do otrzymania od własnej władzy administracyjnej paszportu emigracyjnego.

Ułatwienia paszportowe przy wyjeździe do Czechosłowacji. Pomiędzy rządem polskim a rządem republiki czechosłowackiej nastąpiło porozumienie, na mocy którego względem niezamożnych obywateli polskich i czechosłowackich, placówki konsularne mogą stosować ulgi, polegające na zmniejszeniu należnej opłaty za wizy paszportowe do $^3/_4$, połowy i $^1/_4$ względnie całkowicie zwalniać ich z opłaty stosownio do stwierdzonego stanu materjalnego. Szczególnie dotyczy to żołnierzy, powracających po ukończeniu czynnej służby lub ćwiczeń, robotników, podróżujących w sprawach ubezpieczenia społecznego, albo wysyłanych przez Kasy chorych, kasy brackie lub inne podobne instytucje społeczno-państwowe do miejscowości kąpielowych na kurację, uczni wszystkich szkół oraz inwalidów wojennych o ile ci wykażą, że podróż związana jest z urzędowym przepisem leczenia (np. podróż do miejscowości kąpielowej) lub poleceniem, dotyczącym wykonania opieki społecznej (np. wezwania do urzędu decydującego o uprawnieniu do renty).

Porozumienie to wchodzi w życie z dniem 2-go stycznia 1926 r.

ZŁAMAŁA NOGĘ. Emilja Kiljanowa, żona dyr. Banku przechodząc 28 bm. ulicą Juljusza Leo upadła tak nieszczęśliwie, że złamała nogę. Pogotowie ratunkowe zabrało ją do szpitala św. Łazarza.

KIESZONKOWCY GRASUJĄ. Dr. Kazimierz Smolarski, zam. ul. Sławkowska 10, zgłosił, że dnia 23 bm. skradziono mu na tut. dworcu osobowym portfel z legitymacją i 200 zł.

ULGI W TEATRZE IM. SŁOWACKIEGO. — W teatrze im. Słowackiego obowiązują ceny: a) zwyczajne najdroższe 5 zł., najtańsze 70 gr., b) niedzielne i świąteczne popołudniowe: najdroższe 4 zł, najtańsze 60 gr, e) popularne w dni powszednie raz na tydzień: najdroższe 2'50 zł, najtańsze 35 gr., d) dla kolejarzy i zespołu dwa razy w tygodniu tj. w poniedziałki i piątki po 50 proc. zniżonych cenach normalnych, c) dla młodzieży szkolnej raz na dwa tygodnie po cenach do 50 proc. zniżonych. — Akademicy są złączeni z Zespołem i kolejarzami, wojsko ma 50 proc. zniżki cen normalnych we wszystkie dni tygodnia z wyjątkiem premjer i niedziel, żołnierze za darmo codziennie po dwudziestu kilku na galerji, nadto wojskowi korzystają za darmo codziennie z 1 loży, 4—6 foteli, 8 miejsc na balkonie II piętra i kilku parterowych miejsc.

TEATR NOWOŚCI. Dziś we wtorek ciesząca się niebywałem powodzeniem rewja paryska „Tylko dla dorosłych“. Jutro we środę clou sezonu „Dziewczę w koszulce“, która na premjerze zyskała nadzwyczajne uznanie i ogólnie się podobała. Dzień Sylwestra czwartek 31 bm. obchodzi teatr Nowości nadzwyczaj uroczyście: o godzinie 7'45 wieczór „Tylko dla dorosłych“, w nocy o 11 — „Kraków w nocy“, sensacyjna rewja-premjera z udziałem wszystkich artystek i artystów i całego baletu. Rzecz dzieje się w Krakowie w restauracji u Pollera, na Dębnikach, na Woli Justowskiej. Aktualne kuplety i tańce. Nowa wystawa.

Z sali sądowej.

—o—

Epilog nadużyć w 2 p. lotniczym w Rakowicach.

W głośnej swego czasu sprawie nadużyć na lotnisku wojskowym w Rakowicach dokonanych przez Dymitra Kuzyka na szkodę Skarbu Państwa w wysokości przeszło 12 000 zł. rozegrał się wczoraj epilog przed trybunałem sądu okręgowego karnego. Jako oskarżony stawał August Nahlik obwiniony o to, że w r. 1924 sprzeniewierzył złożone u niego przez Kuzyka 500 dolarów, złotą szpilkę i kilka sztuk złotych dukatów austrjackich.

Oskarżony na rozprawie zaprzeczył jakoby od Kuzyka otrzymywał jakieś dolary lub biżuterję, natomiast Kuzyk — który przed dwoma tygodniami skazany został na 5 lat ciężkiego więzienia — zeznaniami swemi obciążył Nahlika, podtrzymując, że u Nahlika złożył biżuterję i 800 dolarów, z których Nahlik wrócił mu zaledwie 300, resztę zaś zatrzymał i sobie przywłaszczył.

Sprawa Kuzyka i Nahlika początkowo prowadzona była łącznie. Na skutek jednak wniosku obrony sprawę Nahlika odroczono i w dniu dzisiejszym zakończono.

Po przeprowadzonej rozprawie i przesłuchaniu świadków odwodowych, trybunał uwolnił Nahlika od winy i kary podając w motywach wyroku, że obciążające zeznania Kuzyka wobec wyników postępowania dowodowego na wiarę nie zasługują.

Oskarżał prokur. Sozański, bronił Nahlika dr Aschenbrenner.

—o—

Przegląd gospodarczy.

—ooo—

ULGI CELNE

W Dzienniku Ustaw R. P. ukazały się dwa rozporządzenia o ulgach celnych. Pierwsze z nich z dnia 7 grudnia 1925 r. wprowadza z dniem ogłoszenia zniżki cła obowiązującego obecnie na wszystkie te towary, które w nowej taryfie celnej, mającej obowiązywać od dnia 1 stycznia 1926 mają zniżone stawki celne. Cła pobierane obecnie zostają zniżone do tej wysokości, jaka będzie obowiązywała dla tych towarów od Nowego Roku. Do tych towarów przeważnie należą surowce i półfabrykaty pochodzenia zagranicznego. Drugie rozporządzenie z dnia 9 grudnia 1925 zezwala na stosowanie ulg celnych, które były przewidzane w rozporządzeniu z dnia 11 kwietnia br., które to ostatnie rozporządzenie już wygasło, o ile towary wymienione w tym rozporządzeniu były zamówione przed 1 sierpnia 1925, tj. przed datą wygaśnięcia rozporządzenia. — Celem skorzystania z powyższych ulg należało do dnia 21 grudnia złożyć podanie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu wraz z przewidzianemi dowodami. Rozporządzenie to ma obowiązywać do dnia 31 stycznia 1926.

—ooo—

PRACE PRZYGOTOWAWCZE DO KONFERENCJI EKONOMICZNEJ LIGI NARDÓW.

Rada Ligi Narodów przyjęła do wiadomości sprawozdanie przedstawiciela Belgji Hymansa o wyznaczeniu osób i organizacji komitetu przygotowawczego w zakresie programu prac na Międzynarodowej Konferencji Ekonomicznej. Międzynarodowe Biuro Pracy przy Lidze Narodów będzie brało udział w pracach przygotowawczych co do programu tej konferencji.

—o—

NOWE KREDYTY AMERYKAŃSKIE DLA NIEMIEC

Korespondent dyplomatyczny Dayli Telegraph komunikuje, iż generalny agent w sprawach reparacyjnych sir Parker i zarządzający angielskim bankiem Normana wyjeżdżają do Ameryki w celu otrzymania nowych kredytów dla Niemiec. Według słów korespondenta jest przewidziane zawarcie nowej umowy co do otrzymania drugiej pożyczki niemieckiej w związku z wykonaniem planu Dawesa.

Czytajcie „Gońca Krakowskiego“

Różne

Ogłoszenie Licytacji.

W myśl paragrafu 42, 43 i 113 Rozp. Prez. Rzeczyposp. Pol. poz. 1018 odbędzie się **w Magazynie Firmy C. Hartwig przy ul. Długiej 72, w dniu 30 grudnia 1925 r. o godz. 9 przed południem,** sprzedaż przez publiczną licytację

ubiorów futrzanych

tj. raglanów, świtek i kurtek oraz trzewików juchtowych.

Z DRUKARNI LUDOWEJ W KRAKOWIE.